

Elv. 23/1986. IV.18.

ORSZÁGOS MŰSZAKI FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG
ELNÖK

E/139/4/1986

W. K. K.
Elv. 23/1986
J

Dr. Pusztai Gyula elvtárs,
az Országos Találmányi Hivatal
elnöke
B u d a p e s t

Kedves Pusztai Elvtárs!

Az OTH VI.ötéves tervidőszakban végzett tevékenységéről, munkaterve és ellenőrzési terve végrehajtásáról, gazdálkodásáról és a személyzeti munkáról szóló beszámolójelentést elfogadom. A beszámolójelentést Szántó Borisz elvtárs, a TPB munkatársa is véleményezte. Értékelését szives információ, és a további munkában történő hasznosítás céljából mellékelten küldöm.

Budapest, 1986. április " 17. "

Elvtársi üdvözlettel

Tétényi Pál

velesz 11. = 1

Az Országos Találmányi Hivatal működéséről
a VI. ötéves tervidőszakban
/1986. februári beszámolójelentése alapján/

Egy szervezet működését a feladatait és hatáskörét meghatározó okmány alapján, annak előírásai szerint szokás általában értékelni. Előfordulhat - és gyakran elő is fordul -, hogy a szervezet maradéktalanul eleget tesz az alapidokumentum minden betűjének, és ezt beszámolójával is bizonyítja, az ügy, ami miatt létrehozták és fenntartják mégsem mozdul előre. Az Országos Találmányi Hivatal működése a VI. ötéves tervidőszakban olyan népgazdasági jelentőséggel bíró folyamatokhoz és eredményekhez kötődik, mint az iparjogvédelmi kultúra fellendülése és széleskörű terjedése, valamint a hazai találmányi tevékenység ugrásszerű emelkedése. Az OTH tevékenységét ezért az elért eredmények tükrében célszerű vizsgálni.

Iparjogvédelmi kultúra

Az OTH intézményes tevékenységével és munkatársainak aktív közéleti szereplésével meghatározó szerepet játszott abban, hogy az iparjogvédelem a vállalati és az állami irányítás elidegeníthetetlen, kiemelkedően fontos részévé vált. Ez alapvető szemléletváltozást követelt meg; tul kellett lépni azon az eluralkodott állásponton, hogy a szabadalmaztatás "uri passzió" és csak ráfizetést jelent a vállalat és a népgazdaság számára, hogy a találmány sor-

sa a feltaláló magánügye és szabadalmi védettségének költségei ezért a feltalálót terheljék; hogy a találmány menedzselése is a feltaláló dolga, stb. Nem vagyunk természetesen túl azon, hogy az ehhez hasonló nézeteket egy-néhány helyen még ne őrizték volna meg, de alapjában véve elmondhatjuk, hogy az állami és a vállalati vezetők többsége ma már nemcsak elismeri az iparjogvédelem létjogosultságát, de fontos gazdaságpolitikai eszköznek is tekinti.

A vezetők szemléletváltásával, megnyerésével a műszaki értelmiség, a feltalálók körében is változni kezdett az iparjogvédelemhez való hozzáállás, nőtt a presztízse, és ma már széleskörű, terjedő iparjogvédelemi kulturáról beszélhetünk.

A beszámoló rámutat az iparjogvédelmi tevékenység szerepére, de nem tér ki arra, hogy igen nagy mértékben változott a társadalmi megítélése az elmúlt öt év alatt, és ebben kulcsfontosságú szerepe volt az OTH problémafelismerési képességének, aktivitásának és kitartásának.

Hazai feltaláló-tevékenység

Az elmúlt öt évben elért kiugróan lendületes növekedés jelzi leginkább a szemléletváltás és ezáltal az elért szabályozóváltozás, a propagandatevékenység és a terjedő magasabb szintű iparjogvédelmi kultúra együttes eredményességét.

Az OTH célratörő és eredményes javaslattevő munkájával előkészített társadalmi állásfoglalások /a feltalálók és ujitók V. országos tanácskozása/ és kormányzati /TPB,GB,MT/ döntések alapján hozott főképpen pénzügyi /szabályozói/ intézkedésekkel sikerült megfordítani a magyar szabadalmi statisztika által jelzett csökkenő trendet, sikerült kiszakadnunk a magyar alkotó műszaki elmét megszégyenítő /szocialista országok közötti/ utolsó helyezésünkből. Az OTH ebbe a munkájába bevonta társadalmi aktiváit és nagy mértékben támaszkodott a MTESZ társadalmi szervezeteire, főképpen a Magyar Iparjogvédelmi Egyesületre.

Kétségtelen, hogy a feltaláló-tevékenység Magyarországon még nem érte el az élenjáró iparilag fejlett országok szintjét, de azt a szintet sem, amely kívánatos volna a hazai gazdasági fellendülés megalapozásához /a találmány-eredmény, de még mindig csak lehetőség a benne rejlő társadalmi érték gazdasági kihasználásához/.

Öt év alatt nemcsak mutatókban mozdultunk ki a mélypontról, értük el a hazánkban eddig még nem tapasztalt feltalálói aktivitást, magunk mögött hagytuk Jugoszlávia, Románia és Lengyelország fajlagos mutatóit és elértük Franciaország szintjét, de gyökeres változást értünk el az alkotó műszaki tevékenységet befolyásoló közhangulat, a társadalmi megítélés, az innovációs légkör javításával. Az eredményesen hasznosított szabadalmak után járó jövedelem növekedése hozzájárult a reálértelmiség leginkább alkotó rétege hangulatának gyors jobbrafordulásához is. A feltaláló-tevékenység műszaki értelmiségünk által egyre inkább elismert jövedelemszerző, jólétmegalapozó, a munkának értelmet adó és ezáltal az életminőségre pozitívan ható tevékenységgé válik. Ilyen értelemben az OTH munkája ezen a téren nemcsak tudományos, de társadalmi, gazdasági és politikai síkon egyaránt eredményesnek bizonyult és feltétlenül elismerést érdemel.

Ujitások

Amennyire sikerült kimozdulni és gyors felfutást elérni a találmányok vonatkozásában, annyira eredménytelenek voltak az erőfeszítések a műszaki alkotó tevékenység alsóbb, nem-szabadalomképes szintjéhez tartozó, annak mindenképpen részét képező ujitások terén. Részeredménynek tekintem, bár kétségtelenül gazdaságilag jelentős lépésnek, azt hogy növekedett a műszakiak részvételének aránya és ezáltal az ujitások gazdasági eredményessége.

Hazánk az ujitások fajlagos mutatóiban /bármennyire is csak tájé-
oztató, a konkrét műszaki fejlesztési tartalmat nem tükröző adat-
ról van szó/ a világstatisztika utolsó soraiban szerepel. Az uji-
tásokat a magyar üzemekben a paraszolvencia, a konfliktusok, a bi-
rósági eljárások, a vezetők neheztelése kísérik és ez rendki-
vül rosszul hat az alkotói légkör egészére. Ezt a semmivel sem iga-
zolható helyzetet az OTH erőfeszítései ellenére sem sikerült meg-
oldani, bár a találmányok szabályozóinak rendezése egyértelműen
megmutatta, hogy a probléma nemcsak elvben, de gyakorlatban is meg-
oldható.

Elismerve az OTH-nak ebben az irányban tett erőfeszítéseit, meg
kell állapítanom, hogy a munka nem hozta egyelőre meg a kívánt
eredményeket, hiábavalónak számít mindaddig, amíg nem sikerül el-
érni a mélypontról való kimozdulást. Az OTH tevékenységét kriti-
zálva hozzá kell tennem, hogy alapvetően nem a probléma felisme-
résével, a jelzés hiányával, a megoldás javaslatával volt baj, ha-
nem az illetékes országos hatáskörű szervek passzivitásával, hu-
zódózásával, a megoldásra való közös törekvés hiányával.

Helyesnek vélem az Ujitási Szakértői Testület, az országos ujitási
adatbank felállítására vonatkozó elgondolásokat. Javaslom, hogy
további utkereséssel az OTH az ujitási tevékenységet is legalább
olyan aktivitással próbálja támogatni, mint a találmányi tevékeny-
séget.

Védjegy, ipari minta, eredet megjelölés

Az utóbbi néhány év eredményei bizonyos kimozdulásról tanuskodnak,
és ez feltétlenül az OTH munkáját is dicséri. Az élénkülés azon-
ban még nem jelent fellendülést. Ezen a téren is újabb probléma-
feltárássra, ötletre, kezdeményezésekre van szükség.

iparjogvédelmi képzés

tségtelen, hogy az iparjogvédelmi kultúra felemelkedésében nagy szerepet játszott az OTH által irányított képzés és oktatás. A zetőképzéssel, a nyelvi képzéssel való összekapcsolás várhatóan veli az eredményességet. Elmondhatjuk, hogy nem utolsó sorban OTH irányító munkájának köszönhetően ma jólképzett, nemzetközileg is elismert szabadalmi ügyvivő-kollektívákkal, iparjogvédelmi szakemberekkel rendelkezünk. Nő az iparjogvédelmi ismeretekkel felfegyverzett menedzserek és fejlesztők tábora. Számuk zonban ma sem elegendő, a gazdasági fellendülést megalapozó műszaki fejlesztési aktivitás és várható iparjogvédelmi igényeinek elégítése további erőfeszítéseket, a képzés professzionista módon történő megszervezését teszi nélkülözhetetlenné.

nemzetközi kapcsolatok

KGST keretében folyó együttműködés, a Szellemi Tulajdon Világszervezetével /WIPO/ és az országok sorával kialakult kétoldalu kapcsolatok, a nemzetközi konferenciák az OTH élénk nemzetközi letéről, kapcsolatairól tanuskodnak. A szabadalmak elbírálásának rendszere nem nyugszik kizárólag pontos tudományágakon, nagy szerepet játszik a szubjektum eleme, a személyes ítélő képesség. magyar szellemi eredmények külföldi fogadtatása igen nagy mértékben függ a hazai szabadalmi tevékenységről, az elbírálási rendszer komolyságáról alkotott képtől. Az OTH nemzetközi kapcsolatai elismerésre méltó szerepet játszottak a pozitív kép kialakulásában. Erre mutat a mikroorganizmusok letétbe helyezéséről szóló budapesti szerződés, a Kínai Népköztársaság élénk érdeklődése a magyar iparjogvédelmi rendszer iránt, a WIPO-ban elért helyezésünk.

Fenntartva aktivitásunkat, a továbbiakban célszerű nagyobb mértékben összpontosítani a nemzetközi tudományos-műszaki és gazda-

tjában álló iparjogvédelmi akadályok elhárítási-
apcsolatai révén az OTH tájékozódhat az ipar-
ról más országokban, hogy ne csak saját mul-
lag fejlett országokhoz is tudjuk viszonyíta-
t.

usan szól a Szabadalmi Tár tarthatatlanul
tlan szervezetéről, állapotáról. A szabadalmi
vállalatok nagy része kénytelen devizáért kül-
szükséges adatokat, mert a hazai Tár ezt nem
zai műszaki fejlesztésnek ezt a szégyenfoltját
letékes tárcák nélkül nem volt képes megszüntet-
őan jelentős erőfeszítései, lankadatlan figye-
lattevő aktivitása mind ez ideig eredménytelen-
ne bizonyuljon teljesen hiábavalónak, folytat-
keresnie a megfelelő megoldásokat.

at az OTH szervezete eleget tudott tenni a meg-
ényeknek, működése serkentőleg hatott az ipar-
rségre. Az instruktóri gárda felkészültsége azon-
nik, érdekelttsége nem minden esetben kötődik a
at elvégzéséhez.

a holnap várható igények még magasabb követelmé-
a káderállománnyal szemben. Feltétlenül indo-
plónak az a jelzése, hogy a magasabb követelmé-
magasabb ösztönzésre van szükség. Indokoltnak
yt is, a fiatal káderek kinevelését és felkészí-
élhető nagyobb feladatokra.

Az OTH funkcionális tevékenysége

a/ A Találmányi Hivatal elsődleges funkciója a találmányok elbírálása. A népgazdasági műszaki, gazdasági és társadalmi szempontokat szem előtt tartó elbírálás az OTH legfontosabb tevékenysége; minden egyéb funkció csak annyiban vállalható, amennyiben nem hátráltatja e hatósági feladat magas szintű teljesítését.

Az OTH eleget tett elsődleges feladatának, az elbírálás színvonalára nemzetközi elismerést is kapott. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a színvonal területenként hullámzik, nem egységes, minőségileg változó. Törekedve az elbírálás magas szakmai nivójának elérésére, nem szabad szem elől téveszteni a szabadalmaztatás, a találmányi tevékenység és népgazdasági hasznosítása célját. A jogtalan igényeknek útját állva, az elbírálónak arra is figyelnie kell, mit lehet és célszerű oltalom alá helyezni a nagyobb népgazdasági haszon reményében. Tudatában kell lennie, hogy tevékenységével a szelektív iparfejlesztés politikáját szolgálja, annak részét képezi.

Javasolható ezért, hogy a jövőben az OTH ismételten vesse alá önértékelésnek alapvető funkciójának teljesítését, törekedjen a szakmai színvonal növelésére. Hivatali eljárásainak korszerűségéről, hatékonyságáról periodikusan kikérheti a gyakorlat képviselőinek, az oltalomért folyamodók és a szabadalmi ügyintézők véleményét. Erősítse az elbírálók tevékenységének ellenőrzését.

Érdekes lenne megvizsgálni, hogy az OTH-határozatok milyen aránya került bírósági úton felülbírálásra. Ez bizonyos képet szolgáltatna a vizsgálati munka minőségéről is.

b/ Az alapfunkció ellátását nagy mértékben segítheti a korszerű nyilvántartás, a bejelentések cépesített feldolgozása. Az elbírálási idő lerövidítése, a körültekintő összehasonlítás a rohamosan fejlődő gépi információ-feldolgozás előnyeinek aktívabb kihasználásával érhető el.

c/ Az alapfunkció ellátásának veszélyeztetése nélkül, sőt annak alátámasztására végezhető a szolgáltatás funkciója is, mint pl. a szabadalmi tár működtetése a szabadalom-kutatásokhoz, a belföldi és külföldi fejlődési trendek jelezése, ajánlások kidolgozása. Az OTH szolgáltatásai alapján véve kielégítik a mai igényeket. Az iparfejlesztési stratégia fejlődésével prognosztizálható holnapi igények kielégítése azonban a felkészülést, az új koncepció és az új módszerek kidolgozását időszerű feladattá teszik. A szabadalmi trendek folyamatos figyelése és jelzése /monitoring/ lehetővé teszi a hazai innovációs potenciál alakulásának és dinamizmusának megítélését, a hazai ipar külföldi dinamizmusának és ambícióink figyelemmel kísérését, a külföldi partnerek rólunk, versenyképességünkről alkotott vélemények becslését, kirekesztési, elszigetelési vagy blokkolási stb. taktikájuk felismerését, az ígéretesebb találmányok hazai felismerését és jelzését. Lehetővé válik a találmányi tevékenységet alapjaiban meghatározó alkotói légkör, és a találmányok hasznosítását befolyásoló innovációs légkör figyelemmel kísérése is.

d/ Szorosan összefügg a folyamatok követése, elemzése és értékelése az OTH kormányzati döntéselőkészítő és javaslattevő funkciójával. Ez irányú tevékenysége eredményezte számos kormányzati állásfoglalás kimunkálását, az iparjogvédelem és a találmányi tevékenység fellendítését. A feltalálói és ujitói tevékenység útjában álló akadályok elhárítását az OTH-nak állandó és folyamatos feladatának kell tekintenie, a feltárt hiányosságok megszüntetésére, gyorsító mechanizmusok alkalmazására újabb és újabb javaslatokat kellene kidolgozni. A feltalálói és az ujitói még közel sem megfelelő mértékben részesülnek erkölcsi elismerésben; az innovációban elért sikerekért a vállalat is erkölcsi elismerést igényel, fejlődése ellenére a hazai iparjogvédelem egyes mutatói nem érik el a lehetséges és szükséges szintet; nem alakult még ki az iparjogvédelem hatékony regionális és intézményekhez /egyetem, kutatóhely/ csatlakozó hálózata. Szabadalmi rendelkezéseink értelmében a feltalálói 20 évig részesülhet találmánya hasznosításából és ezáltal más találmányok megvalósításának, szakterülete továbbfejlesztésének akadályozójává válhat. Stagnál

az újító-tevékenység; mincs megoldva a Szabadalmi Tár. Ilyen és ezekhez hasonló problémákat az OTH önértékelő beszámolója is tartalmaz. Megoldásuk érdekében továbbra is magas szintén kell tartani a javaslattevő, kormányzati döntést előkészítő munkát.

e/ Ennek alátámasztására erősíteni szükséges az OTH elvi-módszertani munkáját, a monitoring és a feltárt problémák megoldási változatainak kidolgozását. A találmányi tevékenység és a szabadalmaztatás rendszere az ország feltételeihez és célkitűzéseire igazítva fejleszthető. Ennek során fel lehet, sőt szükséges használni az iparilag fejlett országok tapasztalatait, de alapjában véve saját megoldásokra kell törekedni. Szabadalmaztatási rendszerünk, melynek jó működését elismerik és tanulmányozzák saját rendszereik fejlesztése céljából a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság is, céltudatos utkeresés és beható elvi- módszertani munka eredményeképpen alakult ki.

Biztatni és bátorítani célszerű a Találmányi Hivatal szakembergárdáját, hogy erőteljesen fejlesszék az elvi-módszertani munkát, orientálják ilyen irányba a társszervezeteket is. Megtartva és javítva a hazai szabadalmi tevékenység nyereségszesedési érdekeltségi konstrukcióját, ki kell szűrni annak hátrányait, erősíteni a feltaláló és a kollektiva érdekeltségét a továbbfejlesztésben, a nagyobb műszaki teljesítményre, a magasabb technológiai szintre orientálva. Elvi-módszertani munkával kellene előkészíteni a használati mintaoltalom bevezetéséhez szükséges jogfejlődést, a termékoltalom bázisának megteremtését is.

f/ Az új műszaki megoldások feltalálása, az újítás az alkotótevékenység kategóriájába tartozik, alakulását meghatározó módon befolyásolja a társadalmi légkör. A légkör alakítása nem képezi közvetlenül az OTH funkcióját, tevékenysége azonban erőteljesen kihat a műszaki értelmiség közérzetére, kreatív réte-

gének, az ujitók hangulatára is. Az iparjogvédelmi rendezvények számának gyarapodása, a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület aktív társadalmi működése, a sajtó visszhangja arról vallanak, hogy az alkotó műszakiakat éltető légkör javult. A megoldatlan kérdések /ujítások, Szabadalmi Tár, stb./ negatív hatása azonban még mindig érezhető.

Az OTH funkciói között tehát - kimondatlanul - szerepel az agitáció és propaganda funkciója is, az alkotói légkör, a társadalmi megítélés figyelemmel kísérése és aktív alakítása. Nem szabad természetesen kizárólag az OTH hatáskörébe foglalni ezt az igen fontos funkciót, hiszen csak az illetékes tárcákkal közösen, az országos hatáskörű szervek együttes fellépésével lehet előrelépni.

g/ Felügyeleti és irányítási funkcióját az OTH a Kormánytól kapott felhatalmazás alapján végzi. Az iparjogvédelmi kultúra utóbbi években tapasztalt erőteljes fellendülése nem utolsó sorban ennek a funkciónak köszönhető.

A beszámoló az OTH működésének jellemzése során bővebben szóhatott volna a vállalati, intézeti, egyetemi iparjogvédelem orientálásáról, munkájuk segítéséről, a szabadalmi ügyvivői irodák működéséről, a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület tevékenységéről. A képzés irányítása az OTH hatáskörében van; fel kell azonban vetni ezzel összefüggésben azt a kérdést is, hogy mennyire vonják be az oktatásba az iparjogvédelem gyakorlati szakembereit és mennyire támaszkodnak a Hivatal kádereire, mennyire tudják ezen a területen elválasztani a hatóság funkcióját a képzés elvi irányításának és kritikus értékelésének funkciójától.

A jövő igényeire való felkészülés során újra célszerű értékelni a felügyelet és az irányítás funkcióinak koncepcióját és eszközeit, meghatározni a továbbépés módját.

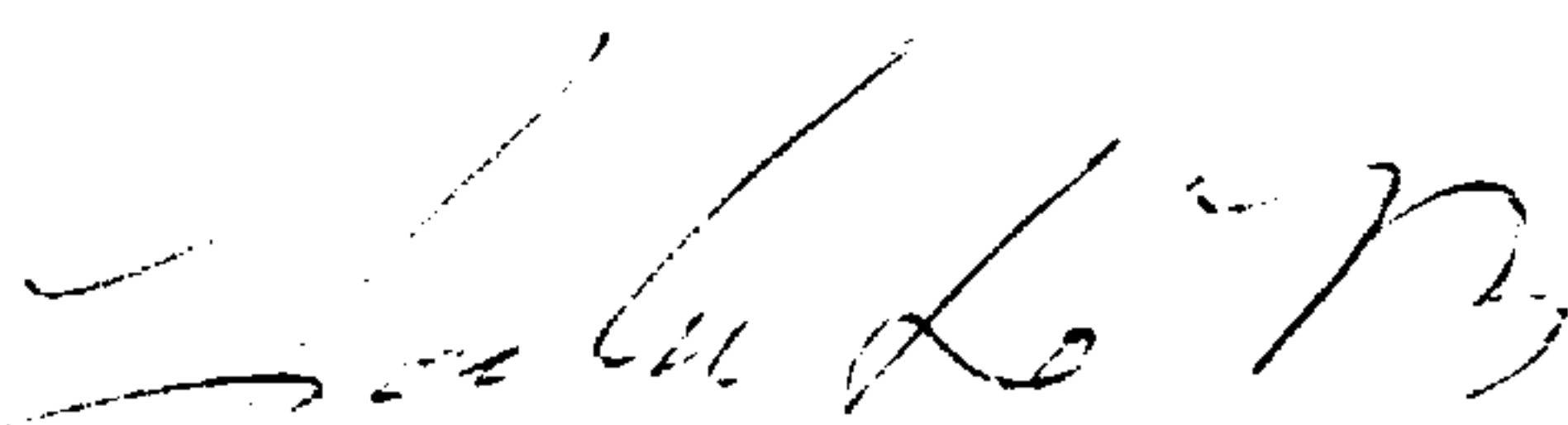
Itt vetem fel, hogy véleményem szerint az OTH nem rendelkezett és nem rendelkezik azokkal az eszközökkel, amelyek lehetővé tennék számára a 2048/1967./VIII.0o./ Kormányhatározat II. pontjának teljesítését, az iparjogvédelmi politika kialakítása feladatának ellátását. Példának az ujitások kérdését hozom fel. A probléma felismerése, a sokszoros jelzések, javaslatok ellenére, az OTH nem tudta megváltoztatni a gyakorolt politikát, kialakítani a korszerűbbet. És ez nem róható fel egyedül a Hivatalnak, hiszen az iparjogvédelmi politika is több hatóság, sőt vállalat és intézmény önálló politikáinak eredőjeként jut nálunk kifejezésre. Az OTH feladata viszont az eredőként kialakult iparjogvédelmi politika értékelése és korszerűsítésére vonatkozó javaslatok kidolgozása.

Összefoglalva:

Az Országos Találmányi Hivatal működése az elmúlt öt év során eredményesnek, egyes vonatkozásaiban kitűnőnek minősíthető. Tevékenysége fejlődött, különösen a jogi szabályozás előkészítése, a nemzetközi tekintély vonatkozásában. Az utóbbi időben megmutatkozó kirozdulás arra vall, hogy felerősödött a Hivatal önfejlesztő, tevékenységét dinamizáló törekvése, a jövő feladataira, a műszaki fejlesztés útjában álló akadályok elhárítására való felkészülés.

Az eredmények elismerése és a feladatok hangsúlyozása mellett, javaslom a beszámoló elfogadását.

Budapest, 1986. március 11.

/Szántó Borisz/